

de hegelske tre Led. Interessant er ogsaa den Linie, Forfatteren drager fra Hegel og Feuerbach til Marx, hvor Keilhau viser sig som en skolet Filosot. Halvdelen af Skriftet omhandler Marx' Liv, hans Nedstamning fra jødiske Rabbinere, hans Svigten i 1848, hans Forhold til Danmark (det slesvig-holstenske Oprør), hans ulykkelige Liv i England, hans Kærlighed til sin Hustru og Utaknemmelighed overfor Engels og hans smaa Eskapader i gammel konservativ Tankegang. Forf. ser i Marx den Økonom, der først forstod det dynamiske Samfund, men viser ogsaa, hvormeget han var afhængig ikke blot af klassisk Økonomi, men ogsaa af Erfaringerne fra Englands sociale Forhold: dømmende fra England fik han ligesaa lidt som Ricardo Øje for Bonden. Studenterne gør vel i som Indledning til Studiet af Marx at læse Keilhaus lille Bog.

L. V. Birck.

Brugsforeningsstatistik 1931. Udg. af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. København 1932. 132 Sider.

Fra F. D. B.'s Statistikudvalg foreligger nu 4. Beretning: Brugsforeningsstatistik for 1931. Materialet er noget bedre end tidligere. Det omfatter Indberetninger fra 1457 Foreninger ell. 84 pCt. af de til Fællesforeningen sluttede Brugsforeninger (Det samlede Antal Brugsforeninger i og udenfor F. D. B. var i 1930: 1823). Paa Grundlag af Indberetningerne anslaaes Medlemstallet i samtlige de til F. D. B. sluttede Brugsforeninger til at være ca. 304 000, hvilket betyder, at $\frac{1}{3}$ af Danmarks Husstande forsynes med de vigtigste Livsfornødenheder gennem Fællesforeningen. I Hovedtabel i Beretningen omhandler en Række almindelige Forhold, Omsætning, og Drift samt Status. 43 pCt. af Brugsforeningerne handler med ikke-Medlemmer og maa altsaa have løst Næringsbevis og betale Skat. Angaaende Kreditydelsen oplyses, at 70.8 pCt. af Foreningerne overhovedet ikke hæfter for udestaaende Fordringer hos Medlemmerne og kun 4,8 pCt. for samtlige udestaaende Fordringer hos Medlemmerne. Med Hensyn til dette vanskelige Punkt synes Tendensen dog at gaa i Retning af, at Foreningerne overtager større og større Ansvar for Gælden. Den samlede Omsætning samt Butiksvareomsætningen ansattes til henholdsvis 238 og 185 Mill. Kr., hvilket i Forhold til sidste Aar betyder en Nedgang paa ca. 10 pCt., medens Brugsforeningernes Prisstatistik viser et Prisfald paa ca. 15 pCt. Driftsresultatet udviser en Bruttoindtægt paa 17,6 pCt. af Omsætningen. Nettooverskudet udgør 7,9 pCt., noget mindre end i 1930.

de hegelske tre Led. Interessant er ogsaa den Linie, Forfatteren drager fra Hegel og Feuerbach til Marx, hvor Keilhau viser sig som en skolet Filosot. Halvdelen af Skriftet omhandler Marx' Liv, hans Nedstamning fra jødiske Rabbinere, hans Svigten i 1848, hans Forhold til Danmark (det slesvig-holstenske Oprør), hans ulykkelige Liv i England, hans Kærlighed til sin Hustru og Utaknemmelighed overfor Engels og hans smaa Eskapader i gammel konservativ Tankegang. Forf. ser i Marx den Økonom, der først forstod det dynamiske Samfund, men viser ogsaa, hvormeget han var afhængig ikke blot af klassisk Økonomi, men ogsaa af Erfaringerne fra Englands sociale Forhold: dømmende fra England fik han ligesaa lidt som Ricardo Øje for Bonden. Studenterne gør vel i som Indledning til Studiet af Marx at læse Keilhaus lille Bog.

L. V. Birck.

Brugsforeningsstatistik 1931. Udg. af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. København 1932. 132 Sider.

Fra F. D. B.'s Statistikudvalg foreligger nu 4. Beretning: Brugsforeningsstatistik for 1931. Materialet er noget bedre end tidligere. Det omfatter Indberetninger fra 1457 Foreninger ell. 84 pCt. af de til Fællesforeningen sluttede Brugsforeninger (Det samlede Antal Brugsforeninger i og udenfor F. D. B. var i 1930: 1823). Paa Grundlag af Indberetningerne anslaaes Medlemstallet i samtlige de til F. D. B. sluttede Brugsforeninger til at være ca. 304 000, hvilket betyder, at $\frac{1}{3}$ af Danmarks Husstande forsynes med de vigtigste Livsfornødenheder gennem Fællesforeningen. I Hovedtabel i Beretningen omhandler en Række almindelige Forhold, Omsætning, og Drift samt Status. 43 pCt. af Brugsforeningerne handler med ikke-Medlemmer og maa altsaa have løst Næringsbevis og betale Skat. Angaaende Kreditydelsen oplyses, at 70.8 pCt. af Foreningerne overhovedet ikke hæfter for udestaaende Fordringer hos Medlemmerne og kun 4,8 pCt. for samtlige udestaaende Fordringer hos Medlemmerne. Med Hensyn til dette vanskelige Punkt synes Tendensen dog at gaa i Retning af, at Foreningerne overtager større og større Ansvar for Gælden. Den samlede Omsætning samt Butiksvareomsætningen ansattes til henholdsvis 238 og 185 Mill. Kr., hvilket i Forhold til sidste Aar betyder en Nedgang paa ca. 10 pCt., medens Brugsforeningernes Prisstatistik viser et Prisfald paa ca. 15 pCt. Driftsresultatet udviser en Bruttoindtægt paa 17,6 pCt. af Omsætningen. Nettooverskudet udgør 7,9 pCt., noget mindre end i 1930.

Status viser for de 1457 Foreninger en Balancesum af 111 Mill. Kr., hvoraf 25 Mill. Kr. i Varebeholdning, 276 Mill. Kr. i fast Ejendom, 21 Mill. Kr. i Reserver i Hovedforeningen, ca. 10 Mill. Kr. i Kassebeholdning og Tilgodehavende hos Vareleverandørerne. De udestaaende Fordringer andrager 24 Mill. Kr. svarende til 43 Kreditdage. Af Passiverne udgør Egenkapitalen 51,7 pCt. Det øvrige er Laan, Kautionsstillelse og Indlaan fra Medlemmerne.

II. Hovedtabel viser Brugsforeningernes Køb i F. D. B. Tabellen er ordnet efter F. D. B.'s forskellige Afdelinger. Samtlige F. D. B.'s 1739 Medlemmer har købt for 113 Mill. Kr. Butiksvarer, og de 1464 Foreninger, der har indberettet, har købt 84,4 pCt. af de Butiksvarer, der kunde faas i F. D. B., i Fællesforeningen. — 76262 Landmænd bestilte i 1931 deres Frøforud i Brugsforeningerne, som ialt afsatte 4,8 Mill. kg.

Beretningens III. Hovedafsnit giver en Sammenligning mellem Statistisk Departements Detailpriser og Brugsforeningernes Priser i Tiden fra Jan. 1930—Juli 1932. I 1932 har Brugsforeningens Priser ligget 9—12 pCt. under de almindelige Detailpriser, og hvis man medregner den sandsynlige Dividende, ligger Brugsforeningens Priser 16,5—19,5 pCt. under Statistisk Departements Detailpriser.

Selv om man for en Række af Tallene kunde ønske en noget videre Bearbejdelse, f. Eks. en Opdeling af Hovedtabellerne efter Hovedstad, By og Land, og paa Varernes Omraade en videre Opdeling af Varegrupper sat i Forhold til de af F. D. B. leverede Varer, synes de givne Fakta saa vigtige, at Beretningen maa anbefales enhver, der har Interesse for Koope-tionen i Danmark.

Niels Banke.

NOTITS.

Kontorchef cand. polit. B. Gloerfelt-Tarp, som fra og med 1927 har repræsenteret Socialøkonomisk Samfund i Nationaløkonomisk Tidsskrifts Redaktionsudvalg, har ønsket at udtræde med indeværende Aars Udgang. Sekretær i Det statistiske Departement cand. polit. Henry Stjernqvist indtræder i Kontorchef Tarps Sted fra Begyndelsen af 1933 at regne.

Tidsskriftets Redaktion siger Kontorchef Tarp Tak for hans store Interesse og Arbejde for Tidsskriftet i de forløbne Aar.